

Merkl Ottó

A 2020. év rovára – a tavaszi álganéjtűró

A tavaszi álganétűró fontos ökoszisztéma-szolgáltatást végez: a lebontást.
Lebontás alatt a nagy molekulájú szerves anyagok átalakítását értjük.
Ennek során az élőlényekben lévő tápanyagok visszakerülnek a körforgásba.

Lebontás

Detritivoria

Szaprotrofia

A szaprotrof élőlények nem emésztenek; a vegyületeket kémiai úton, a testükön kívül bontják le, és a tápanyagokat felszívják

Baktériumok, gombák, egysejtűek, növények

A detritivoria (törmelékevés) három típusa

Dögevés
(nekrofágia)

Elhalt fa fogyasztása
(szaproxilofágia)

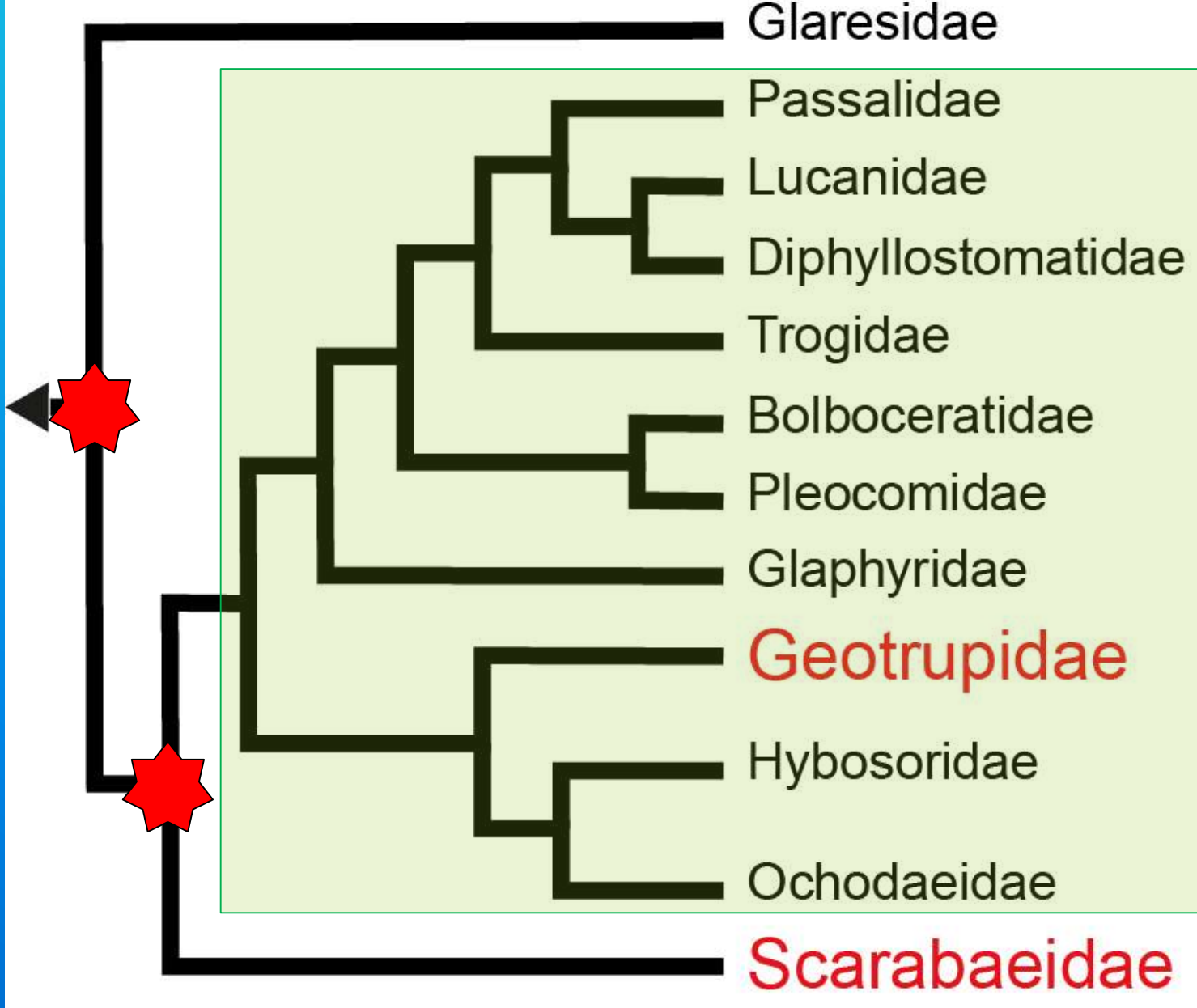

Trágyafogyasztás
(koprofágia)

Tavaszi álganéjtűró
(*Trypocopris vernalis*) kék változata

Az álganéjtűrók (Geotrupidae) rendszertani értelemben nem rokonai a valódi ganéjtűróknak (Scarabaeidae).

A valódi ganéjtűrők (Scarabaeidae) sokkal változatosabbak az álganéjtűrőknél (Geotrupidae)

© nikola rahmé

Tavaszi álganéjtűró feje alulról
(erős, darabolásra alkalmas rágók)

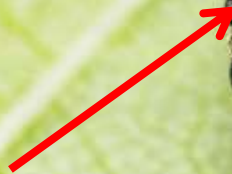

Dél-afrikai ganéjtúró feje alulról
(szűrőkészülékké módosult rágók)

Tavaszi álganéjtúró
(*Trypocopris vernalis*)

rágó

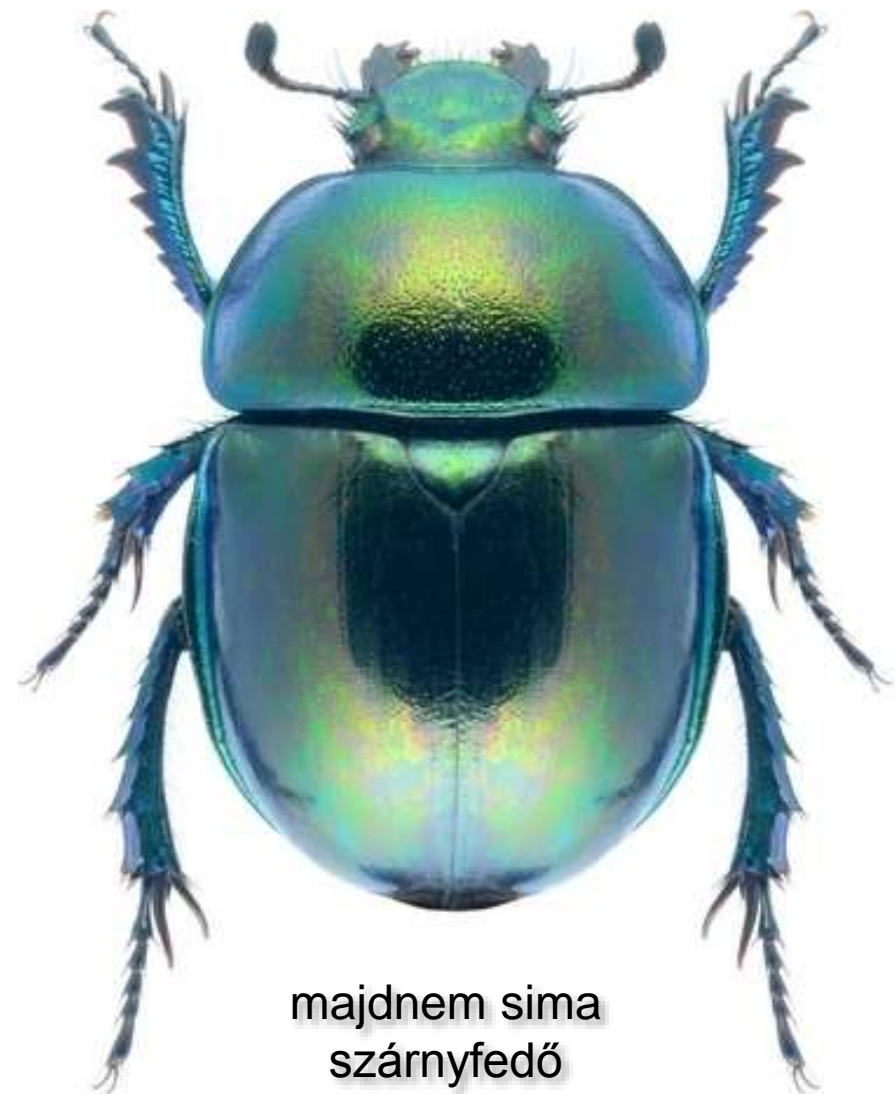

A tavaszi álganéjtűró legközelebbi
rokona az erdei álganéjtűró
(*Anoplotrupes stercorosus*)

majdnem sima
szárnyfedő

Tavaszi álganéjtúró
(*Trypocopris vernalis*)

barázdás
szárnyfedő

Erdei álganéjtúró
(*Anoplotrupes stercorosus*)

Közönséges álganéjtűró
(*Geotrupes spiniger*)

Hegyi álganéjtűró
(*Geotrupes stercorarius*)

Változékony álganéjtűró
(*Geotrupes mutator*)

További hazai álganéjtűrófajok

A nagyfejű csajkó (*Lethrus apterus*) specializált álganéjtúró: nem trágyával táplálkozik, hanem levelekből összegyűrt golyókkal

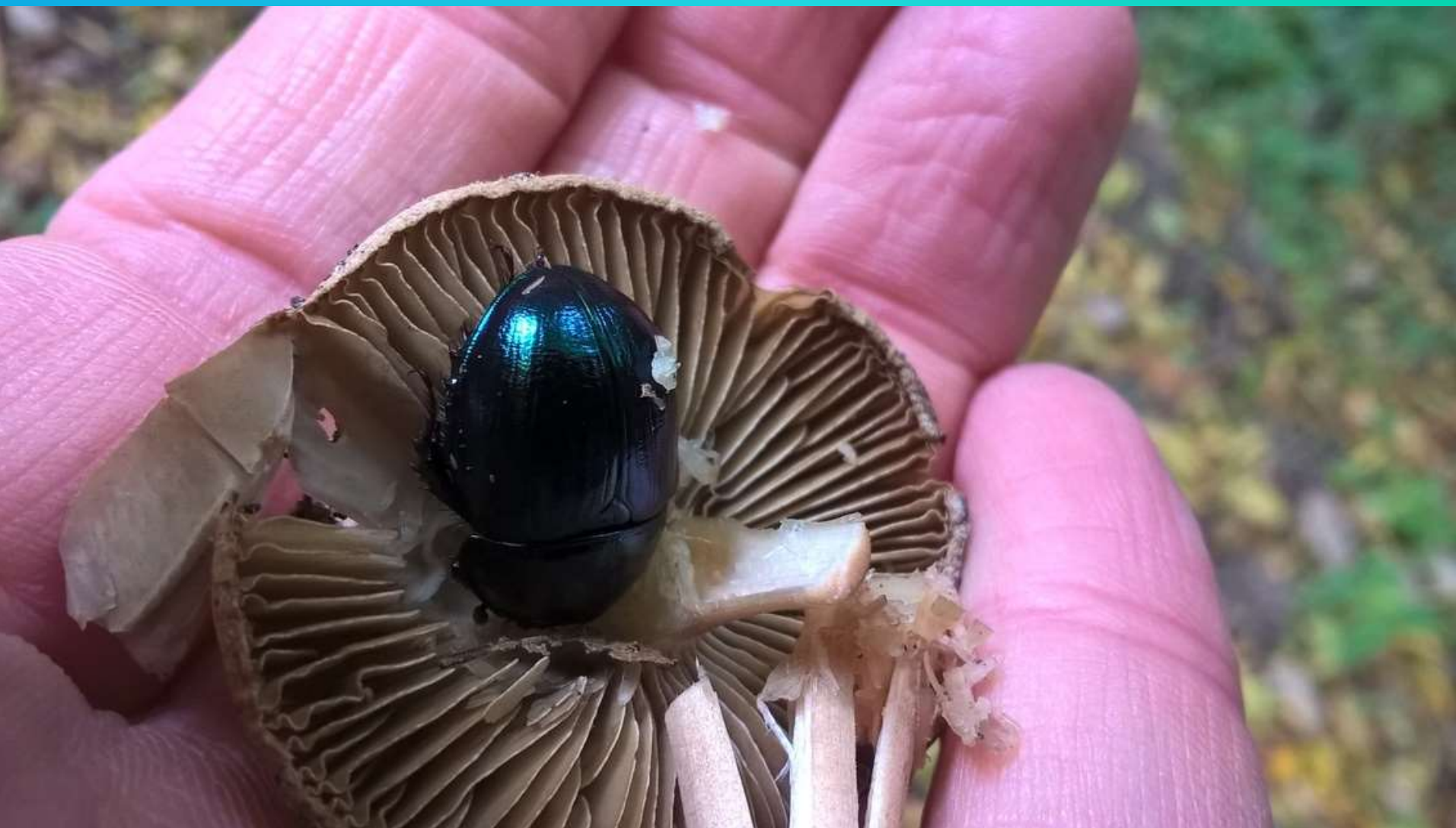
A nagyfejű csajkó hímjét a rágókról lefelé irányuló agyarról lehet felismerni

A tavaszi álganéjtűró leginkább valóban ürülékkel táplálkozik

A tavaszi álganéjtúró bomló gombákat is fogyaszt

A trágya hasznosításának formái a ganéjtúrók esetében

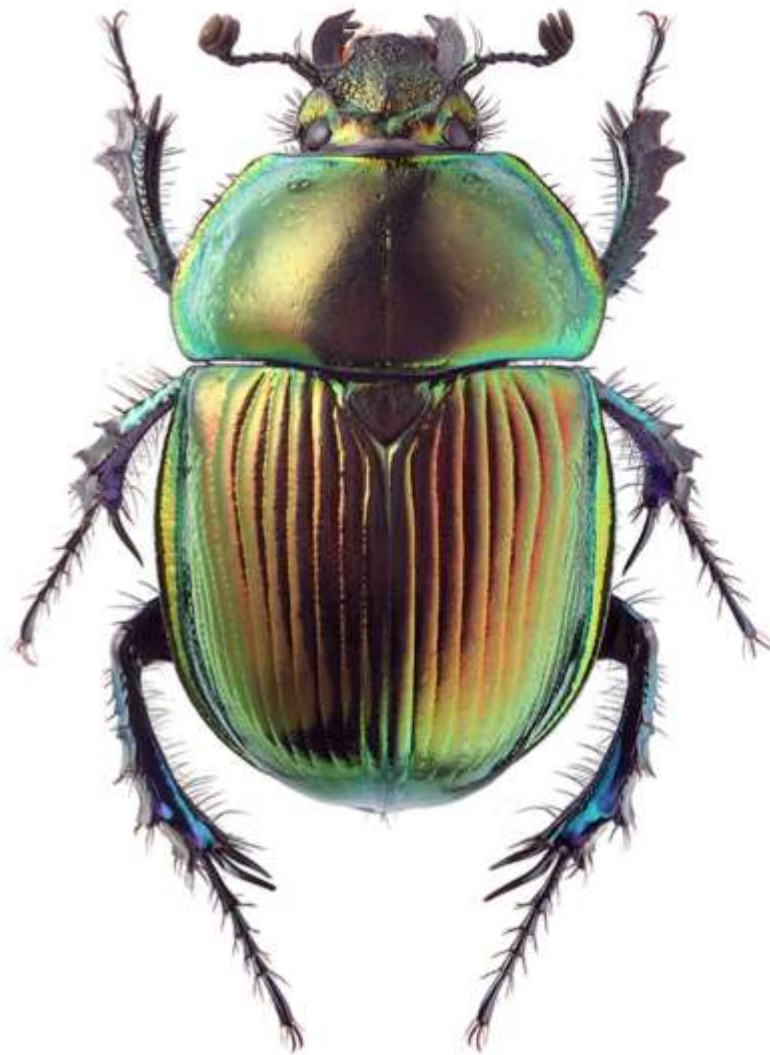
(az álganéjtúrók valamennyien
alagútásók)

Chelotrupes algavricus
álganéjtúró Portugáliából

Phelotrupes auratus
álganéjtúró a Kurili-szigetekről

Ceratophyus polyceros
álganéjtűró Oroszországból (Krasznojarszk)

„Minotaur beetle”
(*Typhoeus typhaeus*)
álganéjtűró Nagy-Britanniából

hím

nőstény

Enoplotrupes sharpi
álganéjtúró Thaiföldről

*Taurocerastes
patagonicus*
álganéjtúró Chiléből

Ezt a két fajt ma már önálló családba sorolják
(Bolboceratidae). Föld alatti gombákban fejlődnek

Szarvas álganéjtűró
Bolbelasmus unicornis

Mozgószarvú álganéjtűró
Odonteus armiger

Források

Fényképek:

Adam Poledníček

Alexandr Szluckij

Boross Károly Emil, izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0

Brainman Pictures

Farkas Péter, izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0

Holger Gröschl

K.V. Makarov

Kárpáti Marcell, izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0

Kiss Zsuzsanna, izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0

M.E. Szmirnov

Németh Tamás (MTM)

Noel Mal

Rahmé Nikola

Stanislav Krejčík

Steven Falk

Udo Schmidt

Ujvári Zsolt, izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0

Vicente Valdés

Vig Károly

<https://www.rnz.co.nz/programmes/two-cents-worth/story/2018730738/beetle-mania>

<https://www.gwct.org.uk/wildlife/species-of-the-month/2019/minotaur-beetle/>

<http://www.eakringbirds.com/eakringbirds3/insectinfocusminotaurbeetle.htm>

<https://zerowaste.4ento.com/tag/dung-beetle/>

Grafika (ezen az oldalon):

Szőke Viktória (MTM)

Törzsfa:

Szőke Viktória (MTM), a Tree of Life alapján

Illusztráció (a trágya hasznosításának formái):

Szőke Viktória (MTM), a Science Literacy and Outreach, University of Nebraska – Lincoln alapján